

به نام خدا

آشنایی با بازار بورس ایران و جهان

تالیف:

سجاد محمدی خرم آبادی
نوید محمدی خرم آبادی

۱۳۹۹

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

محمدی خرم آبادی، سجاد، ۱۳۷۵-

mohammady khoramabady, Sadj

آشنایی با بازار بورس ایران و جهان / تألیف سجاد محمدی خرم آبادی، نوید محمدی خرم آبادی.

شیراز: ادیب مصطفوی، ۱۳۹۹.

۷۲ ص: مصور: ۱۷×۱۱ س.م.

۹۷۸-۶۲۲-۶۲۷۵-۳۳-۰

فیبا

بورس

Stock exchanges

بورس -- تاریخ

Stock exchanges -- History

بورس -- ایران -- تاریخ

Stock exchanges -- Iran -- History

محمدی خرم آبادی، نوید، ۱۳۷۵-

mohammady khoramabady, Navid

۴۵۵۱HG

۶۴۲/۳۳۲

۶۱۶۷۲۱۲

انتشارات ادیب مصطفوی

آشنایی با بازار بورس ایران و جهان

سجاد محمدی خرم آبادی/نوید محمدی خرم آبادی

انتشارات ادیب مصطفوی

شیراز اسکندر (زهرا ثمردار)

شیراز اسکندر

چاپخانه مصطفوی

جیبی

۱۰۰۰ نسخه

اول ۱۳۹۹

۹۷۸-۶۲۲-۶۲۷۵-۳۳-۰

نام کتاب

نویسنده

ناشر

صفحه آرای و طراحی جلد

لیتوگرافی

چاپ و صحافی

قطع

تیراژ

نوبت چاپ

شابک

انتشارات ادیب مصطفوی - شیراز - خیابان داریوش ۳۳۳۰۱۹۶۸

مرکز پخش: ۰۹۳۷۶۴۶۱۸۷۳

فهرست

۹	فصل اول: تاریخچه بورس ایران و جهان
۱۱	پیشینه تاریخی واژه بورس
۱۳	اولین بورس جهان در آمستردام
۱۴	تاریخچه بورس ایران
۱۴	دوره نخست (۱۳۴۶ - ۱۳۵۷)
۱۵	دوره دوم (۱۳۶۷ - ۱۳۵۸)
۱۶	دوره سوم (۱۳۸۳ - ۱۳۶۸)
۱۷	دوره چهارم (از سال ۱۳۸۴ تاکنون)

۱۹	فصل دوم: بورس ایران و جهان
۲۱	تأثیرات بورس بر اقتصاد ملی
۲۲	شروع کار
۲۳	بورس اوراق بهادار بروکسل
۲۳	بورس اندونزی
۲۴	تداول، (به عربی: تداول)
۲۴	بورس اوراق بهادار اوکراین،
۲۵	بورس اوراق بهادار مکزیک
۲۵	بورس اوراق بهادار ملی هند
۲۶	بورس اوراق بهادار اسلو
۲۶	بورس ورشو،
۲۷	بورس اوراق بهادار فیلیپین
۲۷	بورس اوراق بهادار سانتیاگو
۲۸	بورس اوراق بهادار شژن
۲۸	بورس اوراق بهادار ریگا
۲۹	بورس اوراق بهادار هلسینکی
۲۹	بورس اوراق بهادر کپنهاگ
۳۰	بورس ژوهانسبورگ
۳۰	بورس اوراق بهادار کازابلانکا
۳۱	بورس اوراق بهادار استرالی
۳۱	بورس مادرید
۳۲	بورس کلمبیا

۳۲	بورس سانتوپائولو
۳۳	سازمان سرمایه‌گذاری قطر
۳۳	بورس وین
۳۴	بورس سنگاپور
۳۴	بورس مالزی
۳۵	بورس تایوان
۳۵	بورس استانبول
۳۶	بورس ایتالیا، به ایتالیایی
۳۶	بورس اوراق بهادار هنگ کنگ
۳۷	بورس بحرین
۳۷	بورس زاگرب
۳۸	بورس اوراق بهادار فلسطین
۳۸	بورس سیکس سوئیس
۳۹	بازار بورس تورنتو
۳۹	بورس تایلند تایلندی
۴۰	بورس پاریس
۴۰	بورس سهام فرانکفورت آلمانی
۴۱	بازار مالی دوبی
۴۱	بورس توکیو
۴۲	بورس کره
۴۲	بورس لندن
۴۳	بازار بورس نیویورک
۴۳	بورس ایرلند
۴۴	بورس قزاقستان
۴۴	بورس مسکو
۴۵	بورس اوراق بهادار بمبئی
۴۵	بورس شانگهای
۴۶	بورس پراگ
۴۶	بورس بوداپست
۴۷	حصص پاکستان
۴۸	نزدک

فصل سوم: بورس کالای ایران

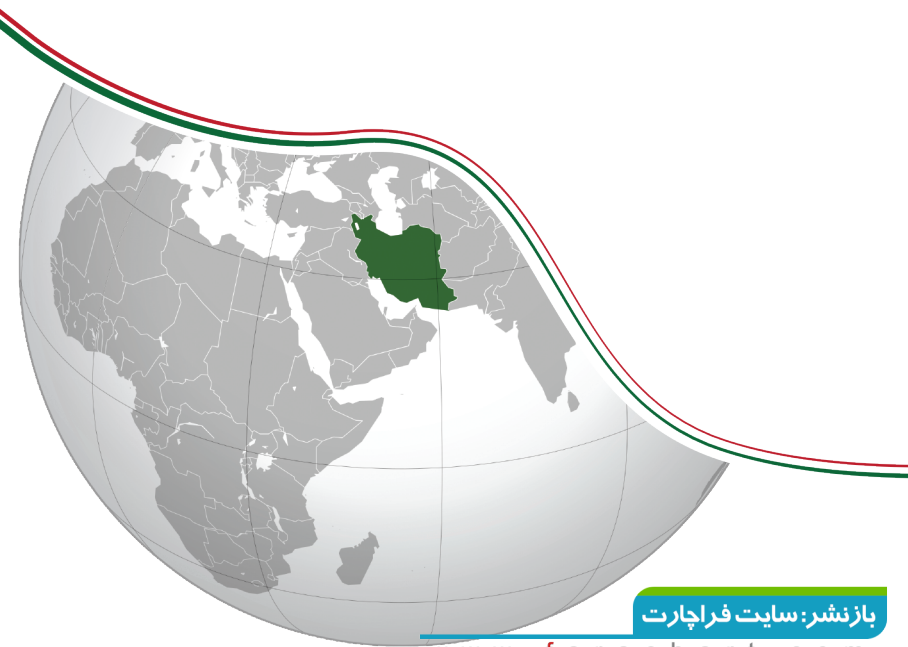
- ۵۱ بورس کالای ایران به انگلیس
۵۳ بازار فیزیکی
۵۴ انواع قراردادهای مورد معامله در بازار فیزیکی
۵۵ بازار فرعی
۵۵ بازار مشتقه
۵۶ قرارداد آتی
۵۶ قرارداد اختیار معامله
۵۷ بازار مالی
۵۷ گواهی سپرده کالایی
۵۷ صندوق سرمایه‌گذاری کالایی
۵۸ بورس کالای شیکاگو
۵۸ بورس فلزات لندن
۵۹ بازار بورس کالای نیویورک

فصل چهارم: بورس انرژی

- ۶۱ بورس انرژی ایران
۶۴ درگاه بورس
۶۵ بورس های انرژی نروژ
۶۶ بورس کالای نزدیک او ام اکس اروپا
۶۸ بورس انرژی اروپا
۶۸ بورس نقدی انرژی اروپا (EPEX Spot):
۶۹ بورس انرژی اتریش (EXAA):
۶۹ بورس انرژی هند (IEX):
۷۰ بورس انرژی مجارستان (HUPX):
۷۰ APX-ENDEX:
۷۱ بورس انرژی بلژیک (Belpex):
۷۱ بورس انرژی GEM:
۷۳ بورس انرژی اسپانیا (OMIE):
۷۳ بورس انرژی OTE:

فصل اول

تاریخچه بورس ایران و جهان

تاریخچه پیدایش واژه بورس به قرن پانزدهم میلادی بازمی‌گردد. در آن زمان، بازرگانان و کسبه شهری در شمال غربی بلژیک، در مقابل خانه بزرگ‌زاده‌ای به نام «واندر بورس» جمع می‌شدند و به خریدوفروش کالاهای خود براساس حراج می‌پرداختند

پیشینه تاریخی واژه بورس

واژه «بورس» مانند هر کلمه‌ای، دارای یک پیشینه تاریخی است. برای مثال واژه بانک از آنجا پدید آمد که در اروپا افراد برای انجام مبادلات پولی خود روی نیمکت‌های میدان‌های قدیمی شهر می‌نشستند و پول‌های خود را مبادله می‌کردند. از آنجا که لغت «بَنک» در زبان ایتالیایی به معنی نیمکت است، بعدها مراکزی که وظیفه انجام مبادلات پولی را بر عهده گرفتند به بانک معروف شدند.

به اعتقاد اغلب کارشناسان، تاریخچه پیدایش واژه بورس هم به قرن پانزدهم میلادی بازمی‌گردد. در آن زمان، بازرگانان و کسبه شهری به نام بورژ (Bruges) در شمال غربی بلژیک، در میدانی به نام ترِبُورس (TerBeurze) در مقابل خانه بزرگ‌زاده‌ای به نام «واندر بورس» جمع می‌شدند و به خریدوفروش کالاهای خود بر اساس حراج می‌پرداختند. از آن تاریخ به بعد مکان‌هایی که مردم در آنجا به حراج کالا مبادرت می‌کردند و به تدریج شکل توسعه‌یافته‌تر و مسقف به خود گرفت، به بورس می‌گفتند.

در آن زمان، این مکان‌ها از نظم و انضباط خاصی برخوردار نبود و هر کسی می‌توانست در آنجا به فعالیت بپردازد، اما به مرور زمان و رفته‌رفته، نظم و انضباط خاصی در این مکان‌ها حاکم شد؛ به نحوی که پس از مدتی، فقط بازرگانان، صرافان و دلالان بودند که اجازه داشتند در این مکان‌ها خریدوفروش کنند. در گذر زمان، تالارهای مسقف بورس شکل گرفت و بازرگانان که تا پیش از آن، در هوای آزاد خریدوفروش می‌کردند، برای خریدوفروش به این تالارها می‌رفتند. در بسیاری از منابع علمی و تاریخی، زمان آغاز به کار تالارهای مسقف بورس را به عنوان تاریخ رسمی تأسیس بورس در دنیا معرفی می‌کنند، اگرچه همان‌طور که گفتیم، پیشینه آن به قبل از آن تاریخ و به قرن پانزدهم میلادی در بلژیک برمی‌گردد.

تصویری از مرکز معاملات بورس آمستردام

اولین بورس جهان در آمستردام

اولین بورس اوراق بهادار جهان در اوایل قرن هفدهم میلادی در شهر «آمستردام» هلند تشکیل شد و کمپانی هند شرقی، اولین شرکتی بود که سهام خود را در آن عرضه کرد. فعالیت‌های مرتبط با بورس در شهر لندن از اوایل قرن هجدهم میلادی و در قهوه‌خانه‌ها شروع شد. این فعالیت‌ها در سال ۱۷۷۳ میلادی و با خرید ساختمان مستقل توسط معامله‌گران وارد فصل جدیدی شد. در نهایت در سوم مارس سال ۱۸۰۱ میلادی، بورس لندن فعالیت رسمی خود را آغاز کرد. اما بورس نیویورک به‌عنوان سومین بورس بزرگ در گستره تاریخ، فعالیت خود را در ۱۷ می ۱۷۹۲ آغاز کرد و ۲۴ کارگزار بازار سهام در خیابان وال استریت نیویورک و زیر درخت نارون بزرگی دورهم جمع شدند و توافق‌نامه‌ای را امضا کردند. آن‌ها در هشت مارس ۱۸۱۷ با تنظیم اساسنامه شروع به کار بورس نیویورک را رسمیت بخشیدند.

در حال حاضر بازار بورس نیویورک، بزرگترین بازار بورس، از نظر میزان معاملات و ارزش بازار سرمایه در جهان است. با شروع فعالیت بورس‌های

بزرگ جهان، به تدریج سایر کشورها نیز دارای بورس شدند تا آنجا که امروز کمتر کشوری را می‌توان یافت که بورس نداشته باشد.

تاریخچه بورس ایران

بورس اوراق بهادار تهران در بهمن‌ماه سال ۱۳۴۶ بر پایه قانون مصوب اردیبهشت‌ماه ۱۳۴۵ تأسیس شد. دوران فعالیت بورس اوراق بهادار را می‌توان به چهار دوره تقسیم کرد: دوره نخست (۱۳۵۷-۱۳۴۶)، دوره دوم (۱۳۶۷-۱۳۵۸)، دوره سوم (۱۳۸۳-۱۳۶۸) و دوره چهارم (از ۱۳۸۴ تاکنون)

دوره نخست (۱۳۵۷-۱۳۴۶)

بورس اوراق بهادار از پانزدهم بهمن سال ۱۳۴۶ فعالیت خود را با انجام چند معامله بر روی سهام بانک توسعه صنعتی و معدنی آغاز کرد. در پی آن شرکت نفت پارس، اوراق قرضه دولتی، اسناد خزانه، اوراق قرضه سازمان گسترش مالکیت صنعتی و اوراق قرضه عباس‌آباد به بورس تهران راه یافتند. در این دوره گسترش فعالیت بورس اوراق بهادار بیشتر مرهون قوانین و مقررات دولتی بود که از جمله می‌توان موارد زیر را برشمرد:

۱. تصویب قانون گسترش مالکیت سهام واحدهای تولیدی در اردیبهشت ۱۳۵۴ که به موجب آن مؤسسات خصوصی و دولتی موظف شدند به ترتیب ۴۹٪ و ۹۴٪ سهام خود را به شهروندان عرضه نمایند.

۲. تصویب قانون معافیت‌های مالیاتی برای شرکت‌های پذیرفته شده در

بورس اوراق بهادار در سال ۱۳۵۴

طی ۱۱ سال فعالیت بورس تا پیش از انقلاب اسلامی در ایران، تعداد

شرکت‌ها و بانک‌ها و شرکت‌های بیمه پذیرفته شده از ۶ بنگاه اقتصادی با ۲/۶ میلیارد ریال سرمایه در سال ۱۳۴۶ به ۱۰۵ بنگاه با بیش از ۲۳۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۷ افزایش یافت. همچنین ارزش مبادلات در بورس از ۱۵ میلیون ریال در سال ۱۳۴۶ به بیش از ۳۴ میلیارد ریال طی سال ۱۳۵۷ افزایش یافت.

دوره دوم (۱۳۶۷-۱۳۵۸)

در سال‌های پس از انقلاب اسلامی و تا پیش از نخستین برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی، دگرگونی‌های چشمگیری در اقتصاد ملی پدید آمد که بورس اوراق بهادار تهران را نیز در بر گرفت. نخستین رویداد، تصویب لایحه قانون اداره امور بانک‌ها در تاریخ ۱۳۵۸/۳/۱۷ توسط شورای انقلاب بود که به موجب آن بانک‌های تجاری و تخصصی کشور در چارچوب ۹ بانک شامل ۶ بانک تجاری و ۳ بانک تخصصی ادغام و ملی شدند. چندی بعد و در پی آن شرکت‌های بیمه نیز در یکدیگر ادغام شده و به مالکیت دولتی درآمدند و همچنین تصویب قانون حفاظت و توسعه صنایع ایران در تیرماه سال ۱۳۵۸ باعث شد تعداد زیادی از بنگاه‌های اقتصادی پذیرفته شده در بورس از آن خارج شوند، به گونه‌ای که تعداد آنها از ۱۰۵ شرکت در سال ۱۳۵۷ به ۵۶ شرکت در پایان سال ۱۳۶۷ کاهش یافت.

حجم معاملات سهام در این دوره از ۳۴/۲ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۷ به ۹/۹ میلیارد ریال در سال ۱۳۶۷ کاهش یافت و میانگین نسبت حجم معاملات سهام به GDP به کمترین میزان در دوران فعالیت بورس رسید که از مهمترین دلایل آن شرایط جنگی و روشن نبودن خطوط کلی اقتصاد کشور بود. بدین

ترتیب در طی این سال‌ها، بورس اوراق بهادار تهران دوران فترت خود را آغاز کرد که تا پایان سال ۱۳۶۷ ادامه یافت.

دوره سوم (۱۳۸۳-۱۳۶۸)

با پایان یافتن جنگ، در چارچوب برنامه پنج ساله اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تجدید فعالیت بورس اوراق بهادار تهران به‌عنوان زمینه‌ای برای اجرای سیاست‌های خصوصی‌سازی مورد توجه قرار گرفت.

بر این اساس، سیاست‌گذاران در نظر دارند بورس اوراق بهادار با انتقال پاره‌ای از وظایف تصدی‌های دولتی به بخش خصوصی، جذب نقدینگی و گردآوری منابع پس‌اندازی پراکنده و هدایت آن به سوی مصارف سرمایه‌گذاری، در تجهیز منابع توسعه اقتصادی و انگیزش مؤثر بخش خصوصی برای مشارکت فعالانه در فعالیت‌های اقتصادی، نقش مهم و اساسی داشته باشد. در هر حال، گرایش سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی به استفاده از ساز و کار بورس، افزایش چشمگیر شمار شرکت‌های پذیرفته شده و افزایش حجم فعالیت بورس تهران را در بر داشت، به‌گونه‌ای که حجم معاملات از ۹/۹ میلیارد ریال سال ۱۳۶۷ به ۱۰۴,۲۰۲ میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۸۳ رسید و تعداد بنگاه‌های اقتصادی پذیرفته شده در بورس تهران از ۵۶ شرکت به ۴۲۲ شرکت افزایش یافت.

در این دوره دولت مجموعه‌ای از قوانین و مقررات در راستای گسترش بازار بورس اوراق بهادار وضع نمود که تأثیر بسزایی در افزایش حجم معاملات داشت، از جمله:

۱. تبصره ۳۵ قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور که در آن به وظیفه دولت

نسبت به تعیین تکلیف همه شرکت‌های بخش دولتی از راه ادغام، واگذاری و فروش سهام به بخش‌های خصوصی و تعاونی اشاره شد.

۲. ماده ۹۴ قانون برنامه سوم توسعه (۱۳۸۳-۱۳۷۹) که بر اساس آن شورای بورس موظف شد تا کارهای لازم را برای ایجاد شبکه رایانه‌ای بازار سرمایه ایران به‌منظور انجام گرفتن دادوستد الکترونیک اوراق بهادار در سطوح ملی و پوشش دادن خدمات اطلاع‌رسانی در سطح ملی و بین‌المللی انجام دهد. همچنین بر اساس ماده ۹۵ برنامه سوم توسعه، شورای بورس مجاز شد تا دست به راه‌اندازی بورس‌های منطقه‌ای در سطح کشور بزند و راهکارهای لازم را برای قابل معامله شدن دیگر ابزارهای مالی در بورس اوراق بهادار فراهم نماید.

از سال ۱۳۶۹ محاسبه شاخص بهای سهام در بورس اوراق بهادار تهران آغاز شد که مقدار آن از ۴۷۲ واحد در سال ۱۳۷۰ به ۱۲,۱۱۳ واحد در سال ۱۳۸۳ رسید.

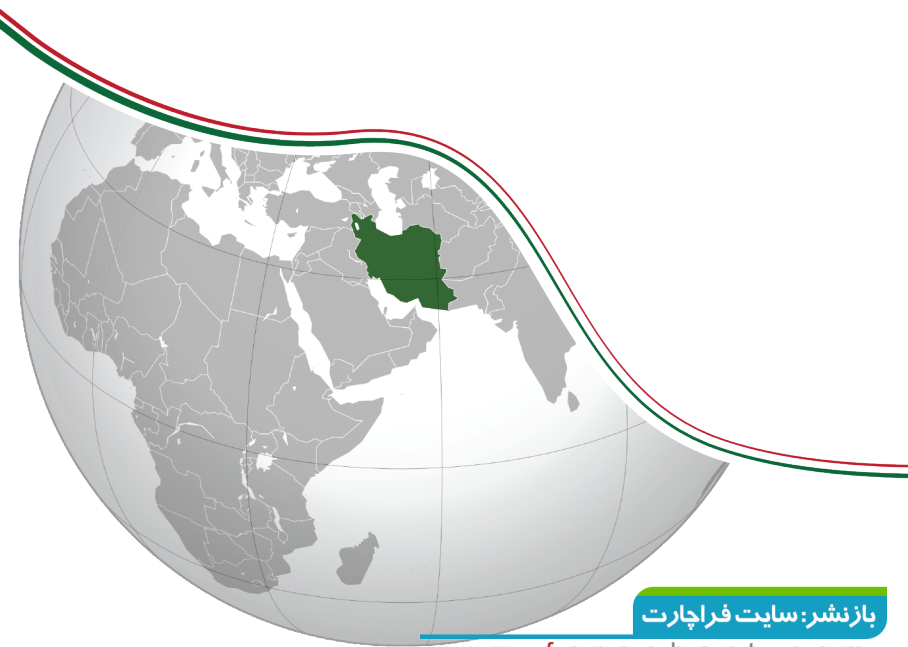
دوره چهارم (از سال ۱۳۸۴ تاکنون)

در سال ۱۳۸۴، نماگرهای مختلف فعالیت بورس اوراق بهادار در ادامه روند حرکتی نیمه دوم سال ۱۳۸۳، همچنان تحت تأثیر رویدادهای مختلف داخلی و خارجی و افزایش بی‌رویه شاخص‌ها در سال‌های قبل، از روندی کاهشی برخوردار بودند و این روند، به جز دوره کوتاهی در آذرماه تا پایان سال قابل ملاحظه بود. به هرحال از آذرماه سال ۱۳۸۴، سیاست‌ها و تلاش دولت و سازمان بورس باعث کند شدن سرعت روند کاهشی معیارهای فعالیت بورس شد. درحالی‌که شاخص کل در پایان سال ۱۳۸۴ به ۹,۴۵۹ واحد رسیده بود، طی سال ۱۳۸۵ از مرز ۱۰,۰۰۰ واحد عبور کرد و در نهایت در پایان سال مذکور

۹,۸۲۱ واحد را تجربه کرد. همچنین کاهش چشمگیر معاملات سهام در سال ۱۳۸۴، با توجه به اقدامات مؤثر فوق‌الذکر در سال ۱۳۸۵ به تعادل نسبی رسید، به نحوی که ارزش معاملات سهام و حق تقدم در سال ۱۳۸۴ در حدود ۵۶,۵۲۹ میلیارد ریال و در سال ۱۳۸۵ معادل ۵۵,۶۴۵ میلیارد ریال ارزیابی شد. تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار از ۴۲۲ شرکت در پایان سال ۱۳۸۳ به ۴۳۵ شرکت در پایان سال ۱۳۸۵ افزایش یافت.

فصل دوم

بورس ایران و جهان

بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۳۴۶ و فرابورس ایران نیز در ۱۹ آبان ۱۳۸۷ افتتاح شد.

تأثیرات بورس بر اقتصاد ملی

بورس اوراق بهادار یک بازار متشکل سرمایه‌است که در آن سهام شرکت‌های خصوصی و دولتی طبق قانون خاصی خرید و فروش می‌شود و از سویی محلی برای جمع‌آوری پس‌انداز و نقدینگی بخش خصوصی به منظور انجام پروژه‌های سرمایه‌گذاری بلند مدت است و مرجعی است برای مردم که وجوه مازاد خود را برای سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها به کار انداخته و از سود آن برخوردار شوند. بورس از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد، حجم سرمایه‌گذاری در جامعه را بالا می‌برد.

بورس بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار می‌کند و معاملات بازار سرمایه را تنظیم می‌نماید. هم‌چنین با قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند. بورس مردم را به پس‌انداز تشویق و بدین وسیله باعث به‌کارگیری پس‌انداز مردم در فعالیتهای اقتصادی می‌شود. بورس سرمایه لازم برای اجرای پروژه‌های دولتی و خصوصی را فراهم می‌آورد..

شروع کار

برای معامله در بازار بورس، هر شخصی حقیقی یا حقوقی نیاز به یک کارگزار رسمی و کد معاملاتی دارد. کارگزار در واقع واسطه بین معامله‌گر و بازار بورس می‌باشد. افراد عادی جامعه نیز می‌توانند با دریافت کد معاملاتی از کارگزاری‌های رسمی، خرید و فروش سهام و اوراق بهادار را در بورس انجام دهند. امکان معاملات آنلاین سهام، پیگیری قیمت‌ها و سایر اطلاعات موردنیاز تحلیل سهام از طریق اینترنت، باعث شده‌است رغبت بیشتری برای حضور در بورس در بین افراد ایجاد شود.

همچنین باید توجه داشت که علاوه بر خرید مستقیم می‌توان با روش‌های غیر مستقیم نظیر صندوق‌های مشترک سرمایه‌گذاری یا صندوق‌های قابل معامله در بورس یا قراردادهای سبد گردانی نیز در بازار سرمایه ایران اقدام به خرید و فروش سهام نمود

بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۳۴۶ و فرابورس ایران نیز در ۱۹ آبان ۱۳۸۷ افتتاح شد.

بورس اوراق بهادار بروکسل (Bourse de Bruxelles) (فرانسوی)

بازار بورس اوراق بهادار بلژیک است، که در سال ۱۸۰۱ تأسیس شد. امروزه سهام ۱۸۱ شرکت در بورس بروکسل دادوستد می‌شود و از زیرمجموعه‌های بورس یورونکست بشمار می‌آید. محل مرکزی بازار بورس بروکسل، در شهر بروکسل، بلژیک مستقر می‌باشد.

بورس اندونزی انگلیسی (Indonesia Stock Exchange)

بازار بورس اوراق بهادار اندونزی است، که در دسامبر ۱۹۱۲ در دوران هند شرقی هلند راه‌اندازی شد. هم‌اکنون (۲۰۱۷) سهام ۵۶۷ شرکت در بورس اندونزی دادوستد می‌شود. ساختمان اصلی محل برگزاری بازار بورس اندونزی، در شهر جاکارتا مستقر می‌باشد.

تداول، (به عربی: تداول)

بازار بورس اوراق بهادار عربستان سعودی است، که سالن اصلی محل برگزاری آن، در شهر ریاض، مستقر می‌باشد.

بازار بورس تداول، در سال ۲۰۰۳ میلادی، فعالیت خود را آغاز نمود. در سال ۲۰۱۲ ارزش بازار سرمایه صاحبان سهام ۱۵۶ شرکت فهرست شده در بورس تداول، معادل ۶,۸۰۱ میلیارد ریال سعودی برآورد گردید. بورس تداول هم‌اکنون تنها بازار دادوستد اوراق بهادار مستقر در عربستان سعودی است که بزرگترین بورس اوراق بهادار در جهان عرب بشمار می‌آید شرکت ساییک با ارزش روز ۷۲ میلیارد دلار، بزرگترین شرکت پذیرفته شده در بورس تداول می‌باشد.

بورس اوراق بهادار اوکراین، به انگلیسی: (Ukraine Stock Exchange)

مهم‌ترین بازار بورس اوراق بهادار کشور اوکراین است، که در شهر کی‌یف مستقر می‌باشد. ارزش معاملات این بازار هم‌اکنون در حدود ۳۰ تا ۶۰ میلیون دلار در روز برآورد شده‌است.

بازار بورس اوراق بهادار اوکراین در سال ۱۹۹۶ تأسیس شد و در حال حاضر شمار شرکت‌های فعال در آن بیش از ۲۲۰ شرکت بوده و با ارزش بازاری معادل ۱۴۰ میلیارد دلار، به‌عنوان بزرگترین بازار بورس اوراق بهادار اوکراین شناخته می‌شود.

بورس اوراق بهادار مکزیک به انگلیسی: (Mexican Stock Exchange)

تنها بازار بورس اوراق بهادار مکزیکی مستقر در مکزیکو سیتی است، که در پایان سال مالی ۲۰۱۰ ارزش بازار آن، معادل ۴۰۹ میلیارد دلار برآورد شد. بورس اوراق بهادار مکزیک در سال ۱۹۳۳ فعالیت خود را آغاز نمود و در سال ۲۰۱۱ با ارزش بازار ۴۶۰ میلیارد دلار، پس از بورس سائوپائولو به عنوان دومین بازار بورس آمریکای لاتین و پنجمین بازار بورس قاره آمریکا شناخته شد.

بورس اوراق بهادار ملی هند، به انگلیسی: (National Stock Exchange of India)

بازار بورس اوراق بهادار هندی است، به هندی: (राष्ट्रीय शेयर बाजार)

که در شهر بمبئی، مهاراشترا مستقر می باشد. بازار بورس اوراق بهادار ملی هند، در دهه ۱۹۹۰ میلادی فعالیت خود را، آغاز نمود و در ماه ژوئیه ۲۰۱۳ ارزش بازار سرمایه صاحبان سهام ۱,۶۳۵ شرکت ذکر شده در بورس ملی هند، معادل \$۹۸۹ میلیارد دلار برآورد گردید.

OSLO BØRS

بورس اوراق بهادار اسلو، به انگلیسی: (Oslo Stock Exchange)

مجری و ارائه‌کننده بازار بورس اوراق بهادار در کشور نروژ است و به‌عنوان بازار اصلی دادوستد سهام، میان شرکت‌های نروژی و شرکت‌های فعال در این کشور، عمل می‌نماید.

شرکت خدمات مالی و بانکداری دی‌ان‌بی‌آس با در اختیار داشتن ۲۰ درصد از سهام بورس اوراق بهادار اسلو، بزرگترین سهام‌دار آن، به‌شمار می‌آید.

WARSAW
STOCK
EXCHANGE

بورس ورشو، به کروات: (Warsaw Stock Exchange)

بورس اوراق بهادار لهستانی مستقر در ورشو، لهستان است، که در سال ۲۰۱۳ ارزش بازار سرمایه آن بالغ بر ۸۷۴,۷ میلیارد زلوتی، (معادل ۲۰۸,۲ میلیارد یورو) برآورد گردید و هم‌اکنون به‌عنوان مهم‌ترین بازار بورس فعال در کشور لهستان شناخته می‌شود.

بورس اوراق بهادار ورشو در سال ۱۹۹۱ توسط حزب کارگران متحد لهستان تأسیس شد. در حال حاضر (۲۰۱۴) سهام ۴۴۶ شرکت، در بازار بورس ورشو مبادله می‌شود.

بورس اوراق بهادار فیلیپین، به انگلیسی: (Philippine Stock Exchange)

بازار بورس اوراق بهادار فیلیپین است، که در سال ۱۹۲۷ تأسیس شد و هم‌اکنون قدیمی‌ترین بازار بورس فعال در آسیای جنوب شرقی می‌باشد. بازار بورس فیلیپین در دو محل مختلف برگزار می‌شود، که شامل آیالا پلازا، در ماکاتی و دیگری در ساختمان مرکزی بورس اوراق بهادار فیلیپین مستقر می‌باشد. شاخص اصلی بازار بورس فیلیپین، پی‌اس‌ای‌آی نام دارد، که از ۳۰ شرکت برتر این بازار بورس، تشکیل شده‌است.

بورس اوراق بهادار سانتیاگو، به انگلیسی: (Santiago Stock Exchange)

بورس اوراق بهادار شیلیایی مستقر در شهر سانتیاگو می‌باشد. بازار بورس سانتیاگو در سال ۱۸۹۳ تأسیس شد و هم‌اکنون پس از بورس سائوپائولو برزیل و بولسا مکزیکانا دی والورز مکزیک سومین بازار بورس اوراق بهادار آمریکای لاتین، به‌شمار می‌آید. محل برگزاری بازار بورس اوراق بهادار سانتیاگو، در شهر سانتیاگو، شیلی می‌باشد.

بورس اوراق بهادار شنژن انگلیسی: (Shenzhen Stock Exchange)

بازار بورس اوراق بهادار چین است، که در سال ۱۹۸۷ تأسیس شد. امروزه سهام ۱۴۲۰ شرکت در بورس شنژن دادوستد می‌شود و با ارزش بازار ۲,۲ تریلیون دلار، هشتمین بازار بورس جهان محسوب می‌شود. محل مرکزی بازار بورس شنژن، در شهر شنژن، چین مستقر می‌باشد.

بورس اوراق بهادار ریگا، به انگلیسی (Riga Stock Exchange)

که بنام نزدک اواماکس ریگا نیز شناخته می‌شود، مجری و برگزار کننده بازار بورس اوراق بهادار در شهر ریگا، لتونی است، که مالک آن، گروه نزدک اواماکس می‌باشد.

این گروه برگزار کننده بازارهای بورس در کشورهای ایالات متحده آمریکا، دانمارک، سوئد، فنلاند، ایسلند، ارمنستان، لیتوانی و استونی است. بورس ریگا، در عمل توسط گروه اواماکس مدیریت می‌شود. اواماکس همچنین وظیفه مدیریت بر بازارهای بورس اوراق بهادار استکهلم و بورس اوراق بهادار هلسینکی را نیز، بر عهده دارد.

Helsingin pörssi

بورس اوراق بهادار هلسینکی، به فنلاندی: (Helsingin Pörssi)

بازار بورس اوراق بهادار فنلاندی مستقر در هلسینکی است، که در سال ۱۹۱۲ فعالیت خود را آغاز نمود. بورس هلسینکی در سال ۲۰۰۳ توسط شرکت اواماکس خریداری شد و در پی خریداری شرکت اواماکس توسط گروه نزدک، در سال ۲۰۰۸ نام آن نیز به نزدک اواماکس هلسینکی تغییر پیدا کرد.

بورس اوراق بهادار کپنهاگ، به دانمارکی: (Københavns Fondsbørs)

بازار بورس اوراق بهادار دانمارکی مستقر در کپنهاگ است، که در سال ۱۶۲۵ فعالیت خود را آغاز نمود. بورس کپنهاگ در سال ۲۰۰۳ توسط شرکت اواماکس خریداری شد و در پی ادغام نزدک و اواماکس در سال ۲۰۰۸ این بورس نیز به زیرمجموعه‌ای از گروه نزدک اواماکس تبدیل شد.

اواماکس، به انگلیسی: (OMX) شرکت خدمات مالی سوئدی - فنلاندی است، که در سال ۲۰۰۳ از طریق ادغام شرکت‌های اوام آب و اچ‌ای‌اکس پی‌ال‌سی تشکیل شده است و از فوریه ۲۰۰۸ تاکنون، به‌عنوان بخشی از گروه نزدک اواماکس به‌شمار می‌آید.

این شرکت، از دو بخش تشکیل شده است؛ بخش مبادلات اواماکس؛ که در عمل ۸ بازار بورس اوراق بهادار را، در کشورهای حوزه دریای بالتیک، اسکندیناوی و کشورهای حوزه نوردیک مدیریت می‌کند.

JOHANNESBURG STOCK EXCHANGE

بورس ژوهانسبورگ، به انگلیسی: (Johannesburg Stock Exchange)

بازار بورس اوراق بهادار آفریقای جنوبی است، که در سال ۱۸۸۷ توسط کارآفرین بریتانیایی بنجامین مینورز وولان تأسیس شد. امروزه سهام ۴۷۲ شرکت در بورس ژوهانسبورگ دادوستد می‌شود و ارزش بازاری معادل ۹۰۳ میلیارد دلار، را دارا می‌باشد. محل مرکزی بازار بورس ژوهانسبورگ، در ژوهانسبورگ مستقر می‌باشد.

بورس اوراق بهادار کازابلانکا به فرانسوی: (La Bourse de Casablanca)

بورس اوراق بهاداری در کازابلانکا، مراکش است. بورس اوراق بهادار کازابلانکا (CSE)، که به یکی از کاراترین بورسهای در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا تبدیل شده است، سومین بورس بزرگ آفریقا بعد از بورس اوراق بهادار ژوهانسبورگ (جنوب آفریقا) و بورس اوراق بهادار نیجریه در لاگوس، آفریقا است. در سال ۱۹۲۹ تأسیس و اکنون ۱۹ عضو و ۸۱ اوراق بهادار فهرست شده با ارزش بازار کلی ۷۵،۵ بیلیون دارد.

بورس اوراق بهادار استرالیا، به انگلیسی:

(Australian Securities Exchange)

به اختصار: (ASX) بازار اصلی بورس اوراق بهادار کشور استرالیا است، که در ژوئیه ۲۰۰۶ با ادغام بورس اوراق بهادار استرالیا و بورس آینده سیدنی، راه اندازی شد.

BOLSA DE MADRID

بورس مادرید، به اسپانیایی: (Bolsa de Madrid)

یا بولسا دی مادرید، بورس اوراق بهادار اسپانیایی مستقر در مادرید است، که در اواخر سال ۲۰۰۷ با ارزش بازاری معادل ۱,۲۷۶ تریلیون یورو، مهم ترین بازار بورس اسپانیا محسوب می شود.

بازار بورس اوراق بهادار مادرید در سال ۱۸۳۱ تأسیس شد و در سال ۲۰۰۱ شمار شرکت های فعال در بورس مادرید ۱,۴۷۷ شرکت اعلام شد. بازار بورس مادرید دارای سرمایه گذاری در کشورهای پورتوریکو، کوبا، فیلیپین و چند کشور اتحادیه اروپا و کشورهای مستقر در آمریکای لاتین می باشد. شرکت اسپانیایی بولسای مرکادوس اسپانیولس مالک بازار بورس مادرید است.

Bolsa de Valores de Colombia

بورس کلمبیا، به انگلیسی: (Colombia Stock Exchange)

بازار بورس اوراق بهادار کلمبیایی است، که سالن اصلی محل برگزاری آن، در شهر بوگوتا، مستقر می‌باشد. ریشه‌های تأسیس بورس کلمبیا، به سال ۱۹۲۸ بازمی‌گردد، که ۱۷ معامله‌گر، به رهبری بانکدار کلمبیایی گونزالو کوردوبا، اقدام به راه‌اندازی بورس اوراق بهادار بوگوتا، با فهرستی از ۲۵ شرکت، نمودند.

Bolsa de Valores de São Paulo

بورس سائوپائولو، به اسپانیایی: (São Paulo stock exchange)

(به اختصار؛ بووزپا) بورس اوراق بهادار برزیلی مستقر در شهر سائوپائولو است، که در اواخر سال ۲۰۱۱ با ارزش بازاری معادل ۱,۲ تریلیون دلار، در رتبه هشتم از بزرگترین بازارهای بورس جهان قرار گرفت. پیشینه تأسیس بازار بورس اوراق بهادار سائوپائولو به سال ۱۸۹۰ بازمی‌گردد و در سال ۲۰۰۸ نیز در پی ادغام با بورس بی‌ام اند اف، توسعه یافت. [۳] در حال حاضر شمار ۳۸۱ شرکت، در بورس سائوپائولو، به دادوستد اشتغال دارند ...

سازمان سرمایه‌گذاری قطر، (به عربی: جهاز قطر للاستثمار)

شرکت سرمایه‌گذاری و صندوق ذخیره ارزی دولت قطر است، که در زمینه مدیریت سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری خارجی فعالیت می‌نماید. این مجموعه در سال ۲۰۰۵ توسط دولت قطر، با هدف مدیریت بر مازاد درآمدهای نفت خام و گاز طبیعی این کشور، سپس سرمایه‌گذاری در بازارهای بین‌المللی (ایالات متحده آمریکا، اروپا و آسیا-اقیانوسیه) تأسیس شد.

wiener borse

بورس وین، به آلمانی: (Wiener Börse)

بازار بورس اوراق بهادار اتریشی مستقر در وین است، که در سال ۱۷۷۱ در خلال دوره ماریا ترزا، اتریش فعالیت خود را آغاز نمود. بازار بورس وین نخستین بازار بورس اوراق بهادار اروپای شرقی بوده و به‌عنوان یکی از قدیمی‌ترین بازارهای بورس جهان محسوب می‌شود.

بورس سنگاپور، به انگلیسی: (Singapore Exchange)

شرکت مادر تخصصی خدمات مالی سنگاپوری است، که در زمینه مبادلات اوراق قرضه، اوراق بهادار و برگه سهام، همچنین مدیریت بازار بورس، فعالیت می‌نماید. بازار بورس سنگاپور در ۱ دسامبر ۱۹۹۹ فعالیت خود را آغاز نمود و در حال حاضر یکی از اعضای فدراسیون جهانی بورس محسوب می‌شود.

بورس مالزی، به انگلیسی: (Bursa Malaysia)

بازار بورس اوراق بهادار مالزیایی است، که در شهر کوالالامپور، مستقر می‌باشد. ریشه‌های تأسیس بورس مالزی، به سال ۱۹۳۰ بازمی‌گردد، که مؤسسه کارگزاری بورس سنگاپور، اقدام به راه‌اندازی بورس اوراق بهادار کوالالامپور نمود. بازار بورس مالزی، در سال ۱۹۶۴ میلادی بطور مستقل، فعالیت خود را آغاز نمود. در سال ۲۰۱۳ ارزش بازار سرمایه صاحبان سهام ۹۸۶ شرکت فهرست شده در بورس مالزی، معادل ۳۲۵,۳ \$ میلیارد دلار برآورد گردید.

TAIWAN
STOCK EXCHANGE

بورس تایوان، به چینی: (臺灣證券交易所)

مؤسسه مالی مستقر در برج تایپه ۱۰۱، در شهر تایپه، تایوان است، که وظیفه برگزاری و مدیریت بر این بازار بورس اوراق بهادار را بر عهده دارد. بازار بورس تایوان در سال ۱۹۶۱ تأسیس شد و در ماه فوریه سال ۱۹۶۲ فعالیت رسمی خود را آغاز نمود. در ۳۱ دسامبر ۲۰۱۰ شمار شرکت‌های فعال در این بازار بورس، ۷۵۸ شرکت اعلام شد و میزان ارزش بازار سرمایه آن نیز معادل ۲۳,۸۱۱,۴۱۶ میلیون دلار جدید تایوان برآورد گردید.

بورس استانبول، به انگلیسی: (Borsa Istanbul)

بازار بورس اوراق بهادار ترکیه است، که در آوریل ۲۰۱۳ با ادغام بورس اوراق بهادار استانبول و بورس معاملات آتی استانبول، راه‌اندازی شد و فعالیتش را با سرمایه اولیه ۲۴۰ میلیون دلار آغاز نمود. ریشه‌های تأسیس این بازار بورس، به سال ۱۹۸۵ و راه‌اندازی بورس اوراق بهادار استانبول باز می‌گردد. امروزه سهام ۳۷۱ شرکت در بورس استانبول دادوستد می‌شود و ارزش بازاری معادل ۴۱۱,۶۵ میلیارد لیره ترک، را دارا می‌باشد. محل مرکزی بازار بورس استانبول، در ساری‌یر، استانبول مستقر می‌باشد...

بورس ایتالیا، به ایتالیایی: (Borsa Italiana)

یا بورسا ایتالیانا، بازار بورس اوراق بهادار ایتالیا می‌باشد، که دفتر مرکزی آن، در ساختمان پالازو مزانوته شهر میلان، ایتالیا قرار دارد. بورس ایتالیا، در تاریخ ۱۶ ژانویه ۱۸۰۸ تأسیس شد. سال ۱۹۹۷ به بخش خصوصی واگذار گردید و از سال ۲۰۰۷ نیز بخشی از گروه بورس اوراق بهادار لندن می‌باشد. در سال ۲۰۰۵ شرکت‌های فهرست شده در بورس ایتالیا، در مجموع ارزشی معادل ۸۹۰ \$ میلیارد دلار را دارا بودند...

香港交易所

بورس اوراق بهادار هنگ کنگ، به چینی: (香港交易) یا (SEHK)

در کشور هنگ کنگ قرار دارد. این بازار بورس، پس از بورس اوراق بهادار توکیو و بورس اوراق بهادار شانگهای، سومین بازار بزرگ بورس در آسیا، از لحاظ ارزش بازار می‌باشد.

بورس اوراق بهادار هنگ کنگ، در تاریخ ۳۰ نوامبر ۲۰۱۱ تعداد ۱,۴۷۷ شرکت ذکر شده، با ارزش بازار ترکیبی از ۱۶,۹۸۵ تریلیون دلار هنگ کنگ را داشته‌است. در حال حاضر، بورس هنگ کنگ، در فهرست بزرگترین بازارهای بورس اوراق بهادار جهان، در رتبه ششم قرار دارد.

بورس بحرین، (به عربی: بورصة البحرين)

بازار بورس اوراق بهادار بحرین است، که سالن اصلی محل برگزاری آن، در شهر منامه، مستقر می‌باشد. بازار بورس بحرین، در سال ۱۹۸۷ میلادی، فعالیت خود را با عرضه سهام ۲۹ شرکت، آغاز نمود. در حال حاضر سهام ۵۰ شرکت در بورس بحرین مبادله می‌شود. بورس بحرین هم‌اکنون تنها بازار دادوستد اوراق بهادار مستقر در بحرین است.

ZAGREBAČKA BURZA
THE ZAGREB STOCK EXCHANGE

بورس زاگرب، به کرواتى: (Zagrebačka burza)

بورس اوراق بهادار کروات مستقر در زاگرب، کرواسی است، که در سال ۲۰۰۸ ارزش بازار سرمایه آن بالغ بر ۳۲,۷ میلیارد دلار، برآورد گردید و هم‌اکنون به‌عنوان مهم‌ترین بازار بورس فعال در کشور کرواسی شناخته می‌شود. بورس اوراق بهادار زاگرب در سال ۱۹۹۱ توسط ساموئل دیوید الکساندر تأسیس شد. در سال ۲۰۰۸ سهام ۳۷۶ شرکت، در بازار بورس زاگرب مبادله می‌شود.

بورس اوراق بهادار فلسطین (عربی: سوق فلسطين للأوراق المالية)

یا بورس اوراق بهادار نابلس، تنها بازار اوراق بهادار در فلسطین واقع در نابلس است. اولین جلسه معاملاتی در تاریخ ۱۸ فوریه ۱۹۹۷ برگزار شد و اولین بورس اوراق بهادار عرب بود که اجازه استفاده از فناوری و مکانیزم الکترونیکی برای اوراق بهادار را خرید. با وجود پیش شرطهای خود، در رشد تعداد سهام شرکت‌های ذکر شده، تعداد جلسات و حجم معاملات، رشد پایدار را نشان داد. تنها از تعداد کمی از شرکت‌های ذکر شده در اوایل سال ۱۹۹۷، ثبت شدند در سال ۲۰۰۹ به ۳۸ شرکت افزایش یافته‌است.

بورس سیکس سوئیس، به انگلیسی: (SIX Swiss Exchange)

بورس اوراق بهادار سوئیسی مستقر در زوریخ است، که در سال ۲۰۰۶ با ارزش بازاری معادل ۱,۹۷۸ تریلیون فرانک سوئیس به‌عنوان مهم‌ترین بازار بورس فعال در کشور سوئیس شناخته شده‌است. بازار بورس اوراق بهادار سیکس سوئیس در سال ۱۹۹۵ تأسیس شد و در سال ۲۰۰۶ شمار ۳۵۸ شرکت، در این بازار بورس، عضویت داشتند. نماد اصلی شاخص بازار سهام سیکس سوئیس، شاخص اس‌ام‌آی (سوئیس مارکت ایندکس، یا شاخص بازار سوئیس) است، که فهرستی از ۲۰ شرکت دارای بیشترین میزان ارزش بازار شناور را شامل می‌گردد.

بازار بورس تورنتو، به انگلیسی: (Toronto Stock Exchange)

اختصاصی (TSX) بزرگ‌ترین بازار بورس اوراق بهادار در کانادا، سومین در آمریکای شمالی و هفتمین در جهان از لحاظ میزان ارزش بازار سرمایه است. بازار بورس تورنتو در بزرگ‌ترین شهر کانادا، شهر تورنتو قرار دارد. در سال ۲۰۱۰ ارزش این بازار ۲,۱۷ تریلیون دلار برآورد شد.

بورس تایلند تایلندی: (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

بازار بورس اوراق بهادار، مستقر در بانکوک تایلند است. ارزش بازار بورس تایلند در سپتامبر ۲۰۱۵ معادل ۴۶۰ میلیارد دلار برآورد گردید.

PARIS BOURSE

U P D A T E

بورس پاریس به فرانسوی: (Bourse de Paris)

بورس اوراق بهادار تاریخی، معروف به یورونکست پاریس از سال ۲۰۰۰ به بعد است. حضور فیزیکی بورس دیگر در پاریس نیست. در واقع، کک ۴۰ توسط ان‌وای‌اس‌ای یورونکست که متعلق به بازار بورس نیویورک است، ثبت شده است. محل بورس کاخ تاریخی برونیار در منطقه ۲ پاریس بود که مدت زیادی از آن استفاده می‌شد.

BÖRSE FRANKFURT

بورس سهام فرانکفورت آلمانی: Frankfurter Wertpapierbörse

یا (FWB) یکی از بازارهای بورس سهام است که از لحاظ سرمایه بازار، در رتبه دوازدهم در دنیا قرار دارد و در فرانکفورت آلمان واقع است و توسط دویچه بورزه اداره می‌شود.

بازار مالی دوبی، (به عربی: سوق دبی المال)

بازار بورس اوراق بهادار اماراتی است، که در ماه مارس ۲۰۰۰ فعالیت خود را آغاز نمود. در حال حاضر (۲۰۱۳) سهام ۶۱ شرکت در بازار مالی دوبی مبادله می‌شود، که بخش اعظم این فهرست، از شرکت‌های اماراتی تشکیل شده، همچنین شرکت‌هایی از کویت، بحرین، سودان و عمان نیز در این فهرست جای دارند. بزرگترین شرکت‌های فهرست شده در بورس دوبی عبارتند از: اعمار، اجیلیتی، هواپیمایی ایرعربیا، شرکت ارتباطات یکپارچه امارات و بانک امارات ان‌بی‌دی.

بورس توکیو، به ژاپنی: (Tōshō, 東証)

یا به اختصار TSE در توکیو، ژاپن واقع شده است و سومین بازار بورس دنیا با ۲,۲۹۲ شرکت فهرست شده و بازاری به ارزش ۳,۸ تریلیون دلار به حساب می‌آید. (تا انتهای دسامبر ۲۰۱۰)

این بورس یکی از بزرگترین بورس‌های سهام در جهان به لحاظ سرمایه است و پس از NYSE رتبه دوم را دارد. بورس سهام توکیو در سال ۱۸۷۸ تأسیس شد و عضو فدراسیون بورس‌های آسیا و اقیانوسیه (AOSEF) می‌باشد. کلیه

معاملات اوراق بهادار توکیو در ۳۰ آوریل سال ۱۹۹۹ به شکل الکترونیک درآمد.

بورس کره، به کره‌ای: (韩国去来所)

با نماد (KRX) تنها اپراتور مبادلات اوراق بهادار در کره جنوبی است.

بازار بورس اوراق بهادار کره، در سال ۱۹۵۳ در این کشور راه اندازی شد. در تاریخ ۱۹ ژانویه ۲۰۰۵ بر اساس قانون شماره ۷۱۱۲ دولت کره جنوبی؛ بازار بورس اوراق بهادار کره Korea Stock Exchange، بورس فیوچرز کره Korea Futures Exchange و بورس کوسدک KOSDAQ Stock Market با هم ادغام شدند و بورس کره، تأسیس شد. در اکتبر ۲۰۱۱ بورس کره، با تعداد ۱,۷۹۶ شرکت ذکر شده، ارزش بازاری معادل \$ ۱,۱ تریلیون دلار را دارا بود. دفتر مرکزی و بازار بورس اوراق بهادار کره، در شهر بوسان قرار دارد. همچنین یک دفتر برای بازارهای نقدی و نظارت بازار در شهر سئول مستقر می‌باشد.

London
Stock Exchange Group

بورس لندن، به انگلیسی: (London Stock Exchange)

بازار بورس اوراق بهادار واقع در شهر لندن، بریتانیا است. این بازار بورس در سال ۱۸۰۱ تأسیس شد و با فهرست شرکت‌های چندملیتی و بریتانیایی، یکی از بزرگ‌ترین بورس‌های جهان به‌شمار می‌آید. بورس لندن بخشی از گروه بورس اوراق بهادار لندن است.

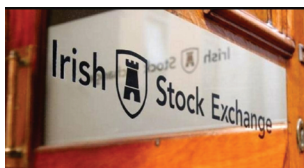
بنیان‌ها و ساختمان کنونی بازار بورس لندن در میدان پاترنوستر، در نزدیکی کلیسای جامع سنت پائول، در شهر لندن مستقر می‌باشد.

بازار بورس نیویورک، (به انگلیسی: (New York Stock Exchange)

اختصاصی (NYSE) بزرگ‌ترین بازار بورس، از نظر میزان معاملات و ارزش بازار سرمایه در ایالات متحده آمریکا و جهان می‌باشد که ارزش بازار شرکت‌های لیست‌شده ۳۱.۱ تریلیون دلار تا فوریه ۲۰۱۸ می‌باشد. میانگین معاملات انجام شده در یک روز تقریباً ۱۶۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳ می‌باشد. این بازار بورس در خیابان شماره ۱۱ وال استریت، منهتن جنوبی در شهر نیویورک واقع شده‌است.

بازار بورس نیویورک متعلق به شرکت تبادل بین‌قاره‌ای می‌باشد

بورس ایرلند، به ایرلندی (Stocmhalartán na hÉireann)

بورس اوراق بهادار ایرلندی مستقر در دوبلین، ایرلند است، که در سال ۲۰۱۲ ارزش بازار سرمایه آن بالغ بر ۸۵.۵ میلیارد یورو، برآورد گردید و هم‌اکنون به‌عنوان مهم‌ترین بازار بورس فعال در کشور جمهوری ایرلند شناخته می‌شود. ریشه‌های تأسیس بورس اوراق بهادار ایرلند به سال ۱۷۹۳ بازمی‌گردد، ولی آغاز بکار رسمی آن، در ۱۷۹۹ پس از تصویب قانون بورس اوراق بهادار

توسط پارلمان ایرلند محقق شد. در ۱۹۷۳ بورس ایرلند با بقیه بازارهای بورس مستقر در بریتانیا ادغام گردید.

بورس قزاقستان انگلیسی: (Kazakhstan Stock Exchange)

بازار بورس اوراق بهادار قزاقستان است، که در نوامبر ۱۹۹۳ توسط بانک ملی قزاقستان راه‌اندازی شد. هم‌اکنون (۲۰۱۵) سهام ۱۳۰ شرکت در بورس قزاقستان دادوستد می‌شود و ارزش بازاری معادل ۴۲٫۵ میلیارد دلار، را دارا می‌باشد. در سال ۲۰۱۴ حجم گردش مالی بازار بورس قزاقستان معادل ۹۶۱٫۱ میلیون دلار برآورد گردید. ساختمان اصلی محل برگزاری بازار بورس قزاقستان، در شهر آلماتی مستقر می‌باشد.

**MOSCOW
EXCHANGE**

بورس مسکو، به انگلیسی: (Moscow Exchange)

بزرگترین برگزارکننده بازار بورس اوراق بهادار، در روسیه است، که در شهر مسکو مستقر می‌باشد. این شرکت در تاریخ ۱۹ دسامبر ۲۰۱۱ در پی ادغام دو شرکت برگزاری بازار بورس آر‌تی‌اس و مسکو اینتربانک تأسیس شد هر دوی این سازمان‌ها، در دهه ۱۹۹۰ میلادی تشکیل شدند و دو دهه سابقه فعالیت در سطح اول بازار بورس روسیه را در کارنامه خود دارند. شاخص‌های آن‌ها با نمادهای ام‌ای‌سی‌ای‌اکس و آر‌تی‌اس شناخته می‌شدند، که همواره از شاخص‌های برتر در میان برگزارکنندگان بازارهای بورس اوراق بهادار در جهان بشمار می‌آمد. هدف از این ادغام، ایجاد یک موجودیت واحد اعلام شده‌است.

بورس اوراق بهادار بمبئی، به انگلیسی: (Bombay Stock Exchange)

که معمولاً به اختصار بی‌اس‌ای BSE خوانده می‌شود، (به مراتی: मुंबई शेअर बाजार) بازار بورس اوراق بهادار هند می‌باشد، که مقر اصلی برگزاری آن، در خیابان دالال، بمبئی، در ایالت ماهاراشترا، هند قرار دارد. بازار بورس بمبئی، قدیمی‌ترین بازار بورس در آسیا است. در ماه دسامبر ۲۰۱۱، ارزش بازار صاحبان سهام شرکت‌های ذکر شده در بورس بمبئی، بالغ بر ۱۰۰ تریلیون دلار برآورد گردید [۳] که بر این اساس، به عنوان ششمین بازار بزرگ بورس در آسیا می‌باشد.

بورس شانگهای، به چینی: (上海证券交易所)

یکی از بازارهای بورس جهان، واقع در شانگهای چین است. بورس شانگهای یکی از دو بازار بورس مستقل جمهوری خلق چین بوده و دیگری بورس شتزن می‌باشد. این بازار با ارزش ۲۰۷ تریلیون دلار در دسامبر ۲۰۱۰، پنجمین بازار بورس جهان بر پایه ارزش بازار است.

PRAGUE STOCK EXCHANGE
BURZA CENNÝCH PAPIŘŮ PRAHA

بورس پراگ انگلیسی: (Prague Stock Exchange)

بازار بورس اوراق بهادار جمهوری چک است، که در سال ۱۸۷۱ تأسیس شد. ساختمان اصلی محل برگزاری بازار بورس پراگ، در شهر پراگ مستقر می‌باشد.

BUDAPEST
STOCK
EXCHANGE

بورس بوداپست انگلیسی: (Budapest Stock Exchange)

بازار بورس اوراق بهادار مجارستان است، که در سال ۱۸۶۴ تأسیس شد. امروزه سهام ۴۰ شرکت در بورس بوداپست دادوستد می‌شود و بر پایه ارزش بازار بزرگترین بورس اوراق بهادار اروپای مرکزی و شرقی می‌باشد، که از اعضای فدراسیون جهانی بورس بشمار می‌آید. محل مرکزی بازار بورس بوداپست، در شهر بوداپست مستقر می‌باشد.

سکوی معاملاتی و تنها بورس اوراق بهادار شرکتی در ازبکستان. در سال ۱۹۹۴ توسط دولت به عنوان یک شرکت سهامی باز، واقع در پایتخت ازبکستان - تاشکند تأسیس شد.

حصص پاکستان، مخفف (PSX)

بورس سهام در پاکستان است که دارای طبقه تجارت در کراچی، اسلام آباد و لاهور است. PSX در ماه مه ۲۰۱۷ به عنوان یک بازار نوظهور MSCI طبقه بندی شد، در حالی که FTSE PSX را به عنوان یک بازار ثانویه در حال ظهور طبقه بندی می کند.

۴ سال پیش بورس اوراق بهادار مالی

OwnerChina (۱۷٪)

بورس اوراق بهادار شانگهای (۸٪)

بورس اوراق بهادار شژن (۵٪)

شرکت سرمایه گذار پاک چین (۵٪)

حبیب بانک محدود (۵٪)

سرمایه گذاران داخلی و خارجی (۶۰٪)

PSX در ۱۱ ژانویه ۲۰۱۶ پس از ادغام کراچی، لاهور و اسلام آباد تاسیس شد. مبدا PSX با تأسیس بورس اوراق بهادار کراچی در سال ۱۹۴۷، بورس اوراق بهادار لاهور در سال ۱۹۷۰ و بورس اسلام آباد در سال ۱۹۹۲ گذاشته شد. از ۲۳ فوریه ۲۰۱۸، ۵۵۹ شرکت در PSX ثبت شده اند و کل سرمایه بازار ۸۴ میلیارد دلار است.

سرمایه گذاران بورس شامل ۱،۸۸۶ سرمایه گذار نهادی خارجی و ۸۳ سرمایه گذار نهادی داخلی به همراه حدود ۲۲،۰ میلیون سرمایه گذار خرده فروشی هستند. همچنین حدود ۴۰۰ خانه کارگزاری عضو PSX و ۲۱ شرکت مدیریت دارایی هستند. PSX در بین بهترین سهام بازار سهام در جهان است، بین سال های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵ با ۲۶٪ در سال تحویل داد. در دسامبر سال ۲۰۱۶، PSX ۴۰ درصد سهام استراتژیک را به ۸۵ میلیون دلار به یک کنسرسیوم چینی فروخت.

نزدک به انگلیسی: (NASDAQ) یک بازار بورس سهام در آمریکا است.

این بازار در فهرست بورس های سهام از نظر ارزش بازار دومین رتبه را در بازار معامله الکترونیک سهام؛ پس از بورس نیویورک، داراست. نزدک با حضور بیش از ۳۳۲۱ شرکت در آن، بیشترین میانگین تعداد سهام فروخته شده در روز را در میان سایر بورس های ایالات متحده نسبت به هر بازار بورس

دیگری در جهان دارد. این بازار در در هشتم فوریه سال ۱۹۷۱ توسط انجمن ملی معامله گران اوراق بهادار NASD پایه شده است.

این بازار در دو بازه زمانی به دادوستد و فعالیت می پردازد. بورس نزدک در طول شبانه روز شش و نیم ساعت کاری را به خود اختصاص می دهد و از ساعت ۹ و ۳۰ دقیقه صبح به وقت محلی آمریکا (۱۸ به وقت تهران) تا ساعت ۱۶ به وقت محلی آمریکا (۳۰ دقیقه بامداد به وقت تهران) فعالیت خود را ادامه می دهد. این بازار بورس در ساختمان کنده ناست در نیویورک مرکزیت دارد و با بازار بورس نیویورک تفاوت دارد.

بازار بورس نزدک بیش از صدها کارگزار به صورت بین المللی دارد که به صورت مستقیم و غیر مستقیم (کارگزاران در لایه ها مختلف فعالیت دارند) می توانید سهام خود را خریداری کنید. کارگزاری های متعددی که فعالیت دارند در کشورهای مهم جهان واقع شده اند از جمله آمریکا. انگلستان. سوئیس، ترکیه، امارات، روسیه و غیره...

نزدک مخفف National Association of Securities Dealers Automated Quotation است. NASDAQ در هشتم فوریه سال ۱۹۷۱ تأسیس شد. این بازار نزدیک به نیم قرن پیش توسط انجمن ملی معامله گران اوراق بهادار NASD پایه گذاری شد. تا سال ۱۹۸۷ اکثر معاملات از طریق تلفن انجام میشد اما در جریان حادثه اکتبر ۱۹۸۷ (اشاره به دوشنبه سیاه) بازاری ها به تلفن ها پاسخ نمی دادند و به همین دلیل سیستم انجام دستورهای کوچک که شیوه ای الکترونیکی برای وارد کردن معاملات معامله گران بود برقرار شد. در ادامه فعالیت این بازار، برای تسهیل معامله گری، یک سیستم کامپیوتری توسط نزدک ایجاد گردیده که آخرین قیمت های پیشنهادی خرید

و فروش در بازار فرابورس و بازار اصلی را برای معامله گران و کارگزاران تهیه می نماید. نزدک هیچگونه تالار معاملاتی فیزیکی که خریداران و فروشندگان را گرد هم آورد، ندارد. همه معاملات در این شرکت از طریق شبکه های کامپیوتری و یا تلفن انجام می گیرد.

گروه نزدک اوام اکس، به انگلیسی: (NASDAQ OMX Group) شرکت چندملیتی و آمریکایی خدمات مالی است، که مالک و مجری بازار بورس نزدک و هشت بازار بورس اوراق بهادار دیگر، در اروپا می باشد.

این ۸ بازار بورس؛ در کشورهای حوزه نوردیک، کشورهای حوزه اسکاندیناوی، کشورهای حوزه دریای بالتیک و ارمنستان را مستقر می باشند، که عموماً با برند اوام اکس فعالیت می کنند.

دفتر مرکزی گروه نزدک اوام اکس در شهر نیویورک قرار دارد. مدیر عامل آن رابرت گریفیلد می باشد

فصل سوم بورس کالای ایران

بورس کالای ایران به انگلیسی: (Iran Mercantile Exchange)

به داد و ستد نقد، نسبه و سلف انواع محصولات صنعتی و کشاورزی در ایران می‌پردازد و راه‌اندازی معاملات ابزارهای مشتقه و به ویژه قراردادهای آتی را در برنامه‌های پیش روی خود دارد.

نیاز به ایجاد بازار شفاف جهت تسهیل معاملات و کشف نرخ قیمت کالاهای اساسی و مواد اولیه واسطه‌ای بر اساس مکانیزم عرضه و تقاضا، ایجاد ابزارهای مدیریت ریسک قیمت و تأمین مالی بازار کالایی و تضمین تعهدات طرفین معامله به منظور دستیابی به اثرات مثبت این مهم در توسعه اقتصادی، دولت و مجلس شورای اسلامی را بر آن داشت تا بستر قانونی لازم جهت تأسیس

و راه اندازی بورس‌های کالایی را در ایران فراهم سازند. در پی این امر، سازمان کارگزاران بورس فلزات تهران در شهریور ماه سال ۸۲ به عنوان اولین بورس کالای کشور فعالیت خود را آغاز کرد و پس از آن نیز سازمان کارگزاران بورس کالای کشاورزی در شهریور ماه سال ۸۳ شروع به فعالیت نمود. با بازنگری و تصویب قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۸۴ و تصمیم شورای عالی بورس، سرانجام بورس‌های فلزات و کشاورزی در یکدیگر ادغام و بورس واحدی با عنوان بورس کالای ایران تشکیل شد و از ابتدای مهرماه سال ۱۳۸۶ فعالیت خود را آغاز کرد. طبق قانون بازار اوراق بهادار کلیه معاملات در بورس کالای ایران تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار انجام می‌شود.

بازار فیزیکی:

معاملات کالای فیزیکی در بورس کالای ایران به روش مزایده انجام می‌شود. مزایده یا حراج به نوعی از معامله گفته می‌شود که در ابتدا فروشنده حداقل قیمتی را که حاضر است کالای خود را بفروشد اعلام می‌کند. سپس خریداران در صورت تمایل، قیمتی بالاتر از قیمت نهایی را جهت خرید پیشنهاد می‌کنند. در نهایت کالا به پیشنهاد دهنده بالاترین قیمت فروخته می‌شود. در واقع حراج، سازوکاری برای دادوستد کالا بر پایه انطباق سفارش‌های خرید و فروش مشتریان با در نظر گرفتن اولویت قیمت و زمان است.

انواع قراردادهای مورد معامله در بازار فیزیکی:

قرارداد نقدی: قراردادی است که طی آن پرداخت بهای کالای مورد معامله و تحویل آن در هنگام معامله انجام می‌شود.

قرارداد نسیه: قراردادی است که طی آن کالا در هنگام معامله تحویل و بهای آن در تاریخ سررسید پرداخت می‌گردد.

قرارداد سلف: قراردادی است که طی آن کالا با قیمت معین در زمانی مشخص در آینده تحویل گردیده و بهای آن در هنگام معامله پرداخت می‌گردد. معاملات در بازار فیزیکی در دو رینگ داخلی و صادراتی صورت می‌پذیرد. رینگ داخلی عبارت است از جلسه معاملاتی بورس برای معامله کالاهایی که مقصد آن‌ها صرفاً بازار هدف داخل ایران است. رینگ صادراتی عبارت است از جلسه معاملاتی بورس برای معامله کالاهایی که مقصد آن‌ها صرفاً بازار هدف بین‌المللی است.

بازار فرعی:

در این بازار کالاهایی که به دلایلی نظیر عدم تداوم عرضه، نیاز به بازدید حضوری کالا جهت احراز کمیت و یا کیفیت توسط متقاضی خرید، قابل اتکا نبودن نرخ کشف شده در بورس به واسطه سهم پایین معامله در بورس نسبت به کل بازار محصول و درخواست تسویه خارج از پایاپای معامله توسط عرضه‌کننده امکان‌پذیرش و معامله در بازار فیزیکی را ندارند قابل‌پذیرش و معامله می‌باشد و همانند بازار فیزیکی امکان معامله انواع قراردادها در دو رینگ داخلی و صادراتی بر روی سه دسته محصولات صنعتی و معدنی، فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی و محصولات کشاورزی وجود دارد.

بازار مشتقه:

این بازار شامل معاملات قراردادهای آتی و اختیار معامله می‌باشد:

قرارداد آتی: فروشنده متعهد می‌شود در سررسید معین، مقدار معینی از کالای مشخص را به قیمتی که الان تعیین می‌کنند بفروشد و در مقابل طرف دیگر قرارداد متعهد می‌شود، آن کالا را با آن مشخصات خریداری کند و برای جلوگیری از امتناع طرفین از انجام قرارداد، طرفین به صورت شرط ضمن عقد متعهد می‌شوند مبلغی را به عنوان وجه تضمین نزد اتاق پایاپای بورس بگذارند و متعهد می‌شوند متناسب با تغییرات قیمت آتی، وجه تضمین را تعدیل کنند و اتاق پایاپای از طرف آنان وکالت دارد متناسب با تغییرات، بخشی از وجه تضمین هر یک از طرفین را در اختیار دیگری قرار دهد و او حق استفاده از آن را خواهد داشت تا در سررسید با هم تسویه کنند. مشخصات این قرارداد بر روی یک دارایی مشخص، یکسان می‌باشد و توسط بورس پیشنهاد و به تصویب هیئت پذیرش می‌رسد.

قرارداد اختیار معامله: تفاوت این اوراق با معاملات آتی در این است که در قرارداد آتی دو طرف متعهد به خرید و فروش دارایی در سررسید هستند اما در این اوراق یک نفر متعهد است (فروشنده اختیار که پول آن را گرفته‌است) و دیگری دارای اختیار (خریدار اختیار که پول آن را به فروشنده داده است). فروشنده اوراق متعهد می‌شود در صورت درخواست خریدار، تعداد مشخصی از دارایی پایه را به قیمت اعمال (قیمت معین معامله در آینده که الان تعیین شده‌است) معامله کند. برای جلوگیری از امتناع فروشنده اختیار از انجام تعهدش، فروشنده مبلغی را به عنوان وجه تضمین نزد اتاق پایاپای بورس قرار می‌دهد و متناسب با تغییرات قیمت اوراق اختیار معامله، آن را تعدیل کند. اوراق اختیار در بازار ثانویه قابل خرید و فروش می‌باشند. اوراق

اختیار معامله می‌تواند به دو نوع اختیار فروش یا اختیار خرید تقسیم گردد. در اختیار خرید، خریدار حق خرید یک کالا را در آینده از فروشنده اختیار دارد و فروشنده اختیار متعهد است در صورت درخواست خریدار کالا را به قیمت توافق شده به او بفروشد. در اختیار فروش، خریدار حق فروش یک کالا را در آینده به فروشنده اختیار دارد و فروشنده اختیار متعهد است در صورت درخواست خریدار کالا را به قیمت توافق شده از او بخرد.

بازار مالی: قرارداد سلف موازی استاندارد: فروشنده کالا در قالب این اوراق، همانند قرارداد سلف بهای کالایی را که در آینده تحویل خواهد داد، به صورت نقد دریافت می‌کند. این اوراق برخلاف قرارداد سلف، بازار ثانویه دارد و دارنده اوراق می‌تواند قبل از سررسید این اوراق را در بورس به فروش رساند.

گواهی سپرده کالایی: گواهی سپرده کالایی ورقه بهاداری است که موید مالکیت دارنده آن بر مقدار معینی کالای سپرده شده به انبار پذیرش شده در بورس کالا است و پشتوانه آن قبض انبار صادر شده توسط انباردار است. انباردار پس از ارزیابی کمی و کیفی کالای مشتری برای وی قبض انبار صادر می‌نماید. مشتری با سپرده کردن این قبض نزد اتاق پایاپای، می‌تواند این گواهی سپرده کالایی را که به پشتوانه قبض انبار صادر می‌شود در بازار ثانویه معامله نماید. مالک گواهی در طول مهلت نگهداری کالا، هر زمان که خواست می‌تواند به انبار مراجعه و کالا را از انبار تحویل گیرد.

صندوق سرمایه‌گذاری کالایی: صندوق کالایی با جذب سرمایه از

طریق فروش واحدهای سرمایه‌گذاری، منابع جذب شده را بر روی اوراق‌بهادار مبتنی بر کالا سرمایه‌گذاری می‌کند. صندوق کالایی به سرمایه‌گذاران این امکان را می‌دهد که به جای خرید و نگهداری کالای مورد نظر و تحمل هزینه‌های حمل و نقل، انبارداری و خسارت‌های احتمالی آن، اوراق این صندوق‌ها را خریداری نمایند. به عبارت دیگر، این صندوق‌ها بخش قابل ملاحظه‌ای از وجوه گردآوری شده خود را به سرمایه‌گذاری در کالایی خاص اختصاص می‌دهند و علاقه‌مندان به سرمایه‌گذاری در آن کالای خاص اقدام به خرید واحدهای این صندوق‌ها می‌کنند.

بورس کالای شیکاگو، به انگلیسی: (Chicago Mercantile Exchange)

(اختصاری) (CME) تأسیس ۱۸۹۸ و معروف به «The Merc»، یکی از مهم‌ترین بازارهای اقتصادی ایالات متحده آمریکا و جهان می‌باشد.

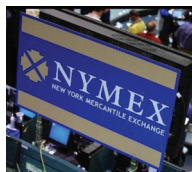

بورس فلزات لندن (مخفف انگلیسی: LME)

بازار بورس معاملات قراردادهای آتی و اختیار معامله فلزات اساسی می‌باشد. در بورس فلزات لندن ساختار سرسیدهای قابل معامله به گونه‌ای است که

قراردادهایی با تاریخ سررسید روزانه تا سه ماه آینده، با تاریخ سررسید هفتگی تا شش ماه آینده و ماهیانه تا ۱۲۳ ماه آینده قابل معامله است. همچنین بازار معاملات نقد نیز برای وارانته‌ها (قبض انبار) برای تحویل در ۴۸ ساعت آینده نیز معامله می‌شود. بورس فلزات لندن امکان پوشش ریسک، کشف قیمت مرجع برای جهان و امکان تحویل فیزیکی برای تسویه قراردادهای را فراهم کرده است. در ژوئیه ۲۰۱۲ گروه بورس هنگ کنگ، سهام بورس فلزات لندن را خریداری کرد

شرکت آلومینیوم ایران (ایرالکو) عضوی از این بورس می‌باشد

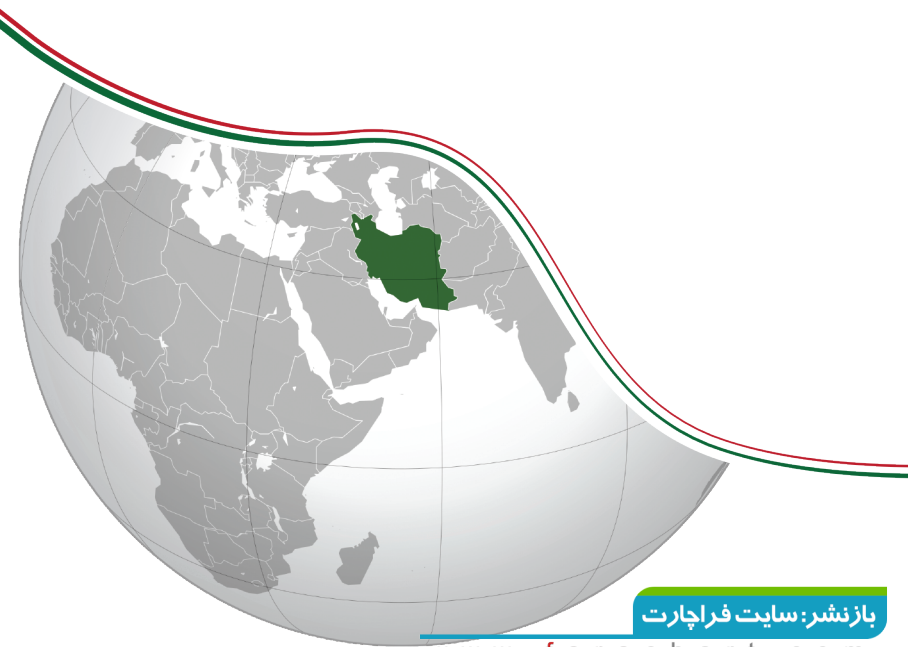

بازار بورس کالای نیویورک به انگلیسی:

(New York Mercantile Exchange)

اختصاصی (NYMEX) یک بازار معاملات آتی کالاهای اقتصادی متعلق به گروه بورس بازرگانی و کالای شیکاگو است. نایمکس در خیابان وان نورت اند در بروکفیلد پلیس در بخش باتری پارک سیتی منهتن، نیویورک واقع شده است. دفاتر دیگر آن در بوستون، واشینگتن، آتلانتا، سان فرانسیسکو، دبی، لندن و توکیو واقع‌اند

فصل چهارم بورس انرژی

برق، آب، گاز از جمله مایحتاج زندگی بشر هستند که به مرور زمان و با شکل گرفتن جوامع متمدن، جایگاه خود را نه تنها ازدست نداده بلکه به شاخه های مختلفی تقسیم شده اند.

امروزه بشر با استفاده از تکنولوژی های گوناگون و با استفاده از این منابع، علاوه بر این که مصرف کننده ای بهینه برای این منابع طبیعی محسوب می شود، سودهایی از نوع اقتصادی نیز از این منابع به دست می آورد.

منابع انرژی نه تنها در کشور ما بلکه در سایر کشورها نیز، گنجی منحصر به فرد محسوب می شود.

کشورهایی که با استفاده از تکنولوژی های گوناگون از این انرژی ها استفاده کرده و نه تنها چرخه تولید خود را رونق بخشیده بلکه از داد و ستد آن به اشکال گوناگون نیز سود برده اند.

تشکیل بورس های انرژی، نفت، گاز و برق را می توان از جمله این خلاقیت های تحسین برانگیز شمرد که کشورهای نروژ، آلمان، اتریش، هند و مجارستان از جمله نامداران این قبیل بازارها محسوب می شوند.

بورس انرژی ایران، (به انگلیسی: Iran Energy Exchange)

یکی از بازارهای بورس ایران است که به منظور انجام معاملات حامل های انرژی با مجوز شورای عالی بورس و اوراق بهادار به عنوان چهارمین بورس رسمی کشور و تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار در سال ۱۳۹۱ تاسیس شد. در پی عدم موفقیت بورس نفت ایران و لزوم ایجاد بازار جدید معاملاتی در بخش صنعت برق برای جلوگیری از تعدد بازارها در بخش انرژی با ادغام بورس نفت ایران با بورس جدیدالتاسیس بخش برق، شرکت بورس انرژی ایران به عنوان چهارمین رکن بازار سرمایه در سال ۱۳۹۱ شکل گرفت.

درگاه بورس

مدیر عامل این شرکت هم اکنون سید علی حسینی است که در رزومه کاری خود، حضور در شرکت پالایش و پخش فرآورده های نفتی وابسته به وزارت نفت ایران را نیز تجربه کرده است.

سید علی حسینی در سازمان بورس و اوراق بهادار نیز معاون علی صالح آبادی در بخش مهم و حساس اداره نظارت بر ناشران اوراق بهادار و همینطور هیئت مدیره این نهاد ناظر بازار سرمایه ایران بود.

در زمان حضور حسینی ، بورس انرژی ایران برای نخستین بار در صنعت نفت ایران توانست میزبان معاملات پر حجم بنزین و گازوئیل ایرانی در سال ۱۳۹۸ به بازار های جهانی باشد. همچنین پس از سال ها انتظار نخستین معامله نفت خام سبک ایران در رینگ صادراتی این بورس با حضور سه خریدار در سال ۱۳۹۷ تحقق یافت.

شرکت بورس انرژی ایران (سهامی عام) به شناسنامه ملی ۱۰۳۲۰۷۹۸۴۳۸ طی شماره ۴۲۸۰۰۲ مورخ ۱۷/۴/۱۳۹۱ در اداره ثبت شرکت های تهران به ثبت رسید و متعاقباً از تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۹ شروع به بهره برداری نموده است. به موجب صورتجلسه مجمع عمومی فوق العاده ۱۳۹۳/۴/۱ نام شرکت به شرکت بورس انرژی ایران تغییر یافته و در تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۶ در بازار پایه فرابورس ایران درج شده است.

نشانی مرکز اصلی شرکت تهران، خیابان شهید مطهری ، بین خیابان قائم مقام و خیابان سرافراز ، پلاک ۲۴۳ و محل فعالیت اصلی آن در شهر تهران واقع شده است.

موضوع فعالیت شرکت طبق ماده ۳ اساسنامه ، انجام معاملات نقدی ، سلف

موازی استاندارد، قرارداد های آتی و اختیار معامله ، راه اندازی این بازار جهت پاسخ گویی به نیازهایی همچون خرید و فروش منابع انرژی ، تامین مالی برای تولید کنندگان، تامین مالی برای توزیع کنندگان و مصرف کنندگان، کشف قیمت روزانه حامل های انرژی، پوشش ریسک ، شفافیت معاملاتی، تسهیل در تبادلات منابع انرژی و کاهش هزینه های معاملاتی در بخش مبادلات انرژی می باشد.

فعالیت اصلی شرکت عبارت است از :

تشکیل سازماندهی و اداره بورس انرژی به صورت متشکل ،سازمان یافته و خود

بورس های انرژی نروژ:

نروژ یکی از بهترین و مرغوبترین چاههای نفت دنیا را در اختیار دارد. هم اکنون براساس ذخایر بزرگ نفت و گاز طبیعی موجود در نروژ، دریای شمال تحت الشعاع فراورده های نفتی و صنایع وابسته به آن است. نفت و گاز طبیعی بیش از یک سوم درآمدهای صادراتی نروژ را تأمین می کند. اما خصوصیتی که اقتصاد نروژ را متمایز کرده است وجود دو بورس انرژی در این کشور است.

بورس Nordpool spot که به معاملات نقدی برق می پردازد و بورس

کالایی NASDAQ OMX اروپا که به معاملات عادی انرژی مشغول است. آن چنان که سایت رسمی بورس نقدی این کشور Nordpool spot نوشته است، این نهاد پیشرو بازار انرژی در دنیا است. سهام ۳۷۰ شرکت از ۲۰ کشور مختلف دنیا در این بورس داد و ستد می شوند و بازاری است تحت لیسانس هیأت مدیره آب و انرژی و وزارت نفت و انرژی نروژ.

بورس کالای نزدیک او ام اکس اروپا:

نزدک او ام اکس اوسلو که همان نزدیک او ام اکس اروپا نامیده می شود بورس انرژی کشورهای نروژ، دانمارک، سوئد و فنلاند است که تا قبل از تاریخ ۱ نوامبر سال ۲۰۱۰ میلادی تنها به نام نوردپول معروف بود. تاریخچه پیدایش این بازار به سال ۱۹۹۱ میلادی باز می گردد که پارلمان نروژ طی مشورتی تأسیس این بازار را جزء ضروریات اقتصاد کشور دانست. در سال ۱۹۹۶ بازار نوردپول را دو کشور سوئد و نروژ برای داد و ستد معاملات برق راه اندازی کردند که هر کدام از این کشورها ۵۰ درصد از سهام نوردپول را دارا بودند در حالی که فنلاند در سال ۱۹۹۸ به این بازار پیوست و دانمارک غربی نیز در سال ۱۹۹۹ وارد این بورس شد و پس از آن دانمارک شرقی در سال ۲۰۰۰ ورود خود را به این بازار اعلام کرد.

بورس انرژی اروپا (European Energy Exchange-EEX):

بورس انرژی اروپا، یکی از بازارهای پیشتاز انرژی در اروپای مرکزی به شمار می رود که در شهر لایپزیگ در شرق آلمان واقع است و از ادغام دو بورس انرژی لایپزیگ و بورس انرژی اروپا تشکیل شده است. این نهاد دارای پلتفرم معاملاتی برق، گاز طبیعی و گاز دی اکسید کربن و ذغال سنگ است و مالک ۵۰ درصد از بورس نقدی انرژی اروپا است.

بورس نقدی انرژی اروپا (EPEX Spot):

این بازار نقدی توسط بورس انرژی اروپا و بورس Powernext فرانسه تأسیس شد و در واقع جزئی از بورس انرژی اروپا محسوب می شود که معاملات نقدی و کوتاه مدت بازار آلمان، اتریش، فرانسه و سوئیس در آن صورت می پذیرد. مقر آن در پاریس است و دارای زیرمجموعه ای به نام بازار اوراق مشتقه EEX GmbH است که اوراق مشتقه انرژی بازار فرانسه و آلمان در آن به صورت جداگانه معامله می شود.

بورس انرژی اتریش (EXAA):

بورس انرژی اتریش در ۸ فوریه سال ۲۰۰۱ میلادی وارد عرصه معاملات شد و در تاریخ ۲۱ مارچ ۲۰۰۲ توانست با معاملات روز رأس برق، فعالیت خود را آغاز کند. معاملات روز رأس در این بازار بدین گونه است که معامله بین خریدار و فروشنده برای ارسال برق در روز آتی صورت می گیرد و قیمت مشخص و معامله انجام شده است.

این بود که، از مارچ سال ۲۰۰۲ میلادی به بعد این بازار توانست به اصلی ترین پلتفرم معاملاتی انرژی در مرکز اروپا تبدیل شود. این بازار یکی از بازارهای لیبرال انرژی در اروپا به شمار می رود و همانند دیگر بورس ها، شامل بازار برق نقدی است.

بورس انرژی هند (IEX):

بورس انرژی هند به عنوان بورس اتوماتیک برق مجوز فعالیت خود را از کمیته نظارتی مرکزی برق در ۹ ژوئن سال ۲۰۰۸ میلادی دریافت کرد و در سال بعد رکورد ۳۷,۴ میلیون حجم معاملات را به ثبت رساند که در همان سال قیمت برق نیز به رکورد ۱۳ پایزا بر کیلووات ساعت رسید.

بورس انرژی مجارستان (HUPX):

بورس انرژی مجارستان (HUPX) بازاری کاملاً الکترونیک است که به معاملات برق مشغول است.

این بازار یکی از بازارهای برجسته اروپای شرقی و مرکزی است که به معاملات برق پرداخته و دارای مکانیزم های ارزنده معاملاتی است.

APX-ENDEX:

بورس انرژی آنگلو-داچ (انگلیسی-آلمانی) است که به معاملات اوراق مشتقه و معاملات نقدی برق و گاز در هلند، انگلستان و بلژیک مشغول است.

این بازار در سال ۱۹۹۹ شروع به کار کرد و هم اکنون در آمستردام هلند، بروکسل، لندن و ناتینگهام فعالیت خود را ادامه می دهد .

در سال ۱۹۹۹ معاملات این بازار تحت عنوان معاملات بورس انرژی آمستردام (APX) معاملات خود را به معرض نمایش گذاشت و به عنوان نخستین بازار انرژی قاره اروپا نامیده شد. در همان سال معاملات نقدی گاز EnMO در بریتانیا آغاز شد و در سال ۲۰۰۰ میلادی تنها مرجع مستقل بازار انرژی بریتانیا (UKPX) با نام APX-UK آغاز به کرد.

در سال ۲۰۰۳ میلادی بورس انرژی آمستردام APX با عرضه معاملات گاز

EnMO از طریق بریتانیا با بازار این کشور ادغام شد و بورس انرژی UKPX توسط بورس انرژی آمستردام تأسیس شد.

در این بین، بازار مشتقه انرژی اروپا نیز در سال ۲۰۰۲ میلادی با تلاش چند شرکت انرژی فعالیت خود را آغاز کرده بود که این بازار نیز توسط بورس آمستردام در سال ۲۰۰۸ خریداری شد و مراحل نهایی ادغام در سال ۲۰۰۹ به پایان رسید و نام جدید APX-ENDEX برای این بازار انتخاب شد.

بورس انرژی بلژیک (Belpex):

این بورس نیز یکی از نهادهای ادغام شده با بورس انرژی APX-ENDEX است.

بورس انرژی GEM:

بورس انرژی GME بازاری کاملاً مستقل در زمینه انرژی در ایتالیا است که معاملات برق این کشور را ساماندهی می کند. این بورس، با دارا بودن بازاری مبنی بر حفاظت محیط زیست، حامی مصوبه حمایت از محیط زیست سازمان ملل محسوب می شود.

بورس انرژی اسپانیا (OMIE):

این بورس که در شبه جزیره ایبریا واقع است، دارای بازار نقدی معاملات برق و بازار عادی انرژی است.

بورس انرژی OTE:

بورس گاز و برق جمهوری چک (OTE) در سال ۲۰۰۱ میلادی راه اندازی شده است و تمامی خدمات معاملاتی را به سرمایه گذاران گاز و برق این کشور ارائه می دهد.